

Для підтримки нормальної температури сфінксам потрібно дуже багато енергії. Її вони отримують із корму. Отже, сфінкси потребують висококалорійної їжі для задоволення своїх потреб у енергії.

Годувати кішку в домашніх умовах можна натуральними продуктами - нежирним відвареним м'ясом або рибою, нежирним сиром, притушеними овочами.

Фахівці рекомендують давати коту готові сухі чи вологі корми – у цих раціонах міститься збалансований комплекс необхідних білків, жирів та вуглеводів, необхідні вітаміни та мінеральні елементи. Годувати дорослу кішку-сфінкса потрібно 2-3 рази на день, вагітних і самок, що годують, годують 5-6 разів на день. Серед асортименту кормів перевага надається продукції класу «суперпреміум», «преміум» та холістик кормам: Orijen Cat & Kitten, ACANA Grasslands for Cats, Purina Pro Plan Delicate, Royal Canin Sphynx Adult, Hill's Science Plan Adult Lamb. Для такого kota, як сфінкс, характер харчування повинен бути чітким: він не може їсти одночасно натуральну їжу та сухий корм у будь-яких пропорціях без негативних наслідків для стану здоров'я. Тому необхідно визначити єдину норму і дотримуватися її.

Висновки. Головною особливістю кішки сфінкс є відсутність шерстного покриву, що обумовлює особливі потреби тварин у теплі та комфорті, інші умови харчування. На відміну від багатьох інших порід, ця кішка потребує більшої уваги. Сфінксам необхідно підібрати особливий режим та норму годівлі (їх потрібно годувати частіше, ніж звичайних кішок). Перевага надається кормам продукції класу «суперпреміум», «преміум» та холістик з підвищеною кількістю білків та жирів. Необхідний регулярний догляд за очами, вухами та шкірою з використанням спеціальних лосьйонів або серветок. Незважаючи на те, що не всі відразу сприймають позитивно екзотичну зовнішність сфінксів, вони легко підкорюють серця своєю особливою грацією, вродженою делікатністю та надзвичайно приємною на дотик шкірою.

ЛІПІДИ -БІОХІМІЧНІ МАРКЕРИ В ДІАГНОСТИЦІ ХВОРОБ СОБАК ТА КОТІВ

Рижій М. М.

Науковий керівник: Землянський А. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

ryzhiymary@gmail.com

Вступ. Внутрішні органи в організмі тварини беруть активну участь в обміні речовин. В результаті в крові і в органах організму відбуваються зміни концентрації речовин і їх співвідношень. Біохімічний аналіз крові дозволяє оцінювати якість роботи таких органів, як печінка, нирки, підшлункова залоза, жовчний міхур, які супроводжуються порушенням, зокрема, обміну ліпідів. Патологічні зміни обміну ліпідів в деяких патогенетичних ланках мають відношення до виникнення дистрофічних процесів, ендокринних захворювань, ожиріння. Значну роль обмін ліпідів відіграє у виникненні метаболічного синдрому у людей. Відомо, що зміни цього обміну, зокрема посилення перекисного окиснення ліпідів, є однією з первинних ланок стресової реакції.

Мета дослідження. З'ясувати важливість визначення ліпідів, як біохімічних маркерів в діагностиці хвороб собак та котів.

Матеріали та методи. Інформаційний пошук та аналіз даних сучасної зарубіжної та вітчизняної літератури.

Результати дослідження. Нами було встановлено, що поглиблені дослідження обміну ліпідів ще не одержали широкого розповсюдження. Більшість цих відомостей стосується сільськогосподарських тварин. Були проведенні дослідження, щодо визначення загальних ліпідів, фосфоліпідів, холестеролу, ненасичених жирних кислот у плазмі крові бугайців, встановлені особливості пероксидного окиснення ліпідів у крові бичків за ураження кадмієм та нітратами, з'ясована відмінність якісного і кількісного складу нейтральних ліпідів та фосфоліпідів крові новонароджених телят з гострими розладами травлення та на тлі застосування ентеросорбентів. Проводяться дослідження вмісту та обміну ліпідів у птиці, бджіл та риб. Також встановлено, що в собак та котів, часто виникають захворювання та патологічні синдроми, які супроводжуються істотними порушеннями обміну ліпідів та ліпопротеїнів (ожиріння, ліпідоз печінки, холангіт, нефропатія, цукровий діабет, гіпотиреоз, кахексія, пухлини молочних залоз, хвороби легенів та інші).

У закордонній літературі цьому питанню приділяється значна увага. Так, проблемі ожиріння присвячені дослідження М. Jetico, в яких автор вказує на актуальність проблеми і відмічає, що ожиріння і гіперадренкортицизм у собак супроводжуються збільшенням маси тіла та дисліпідемією. Відомий ветеринарний ліпідолог І.С. Jeusette довела в багатьох дослідженнях, що хронічне ожиріння супроводжується зростанням у плазмі крові собак рівня холестеролу, триацилгліцеролів та змінами ліпідограми. Є дані, що за первинних захворювань печінки і патології інших органів, які супроводжуються ураженням печінки, біохімічні параметри крові, зокрема холестерол, можуть виходити за межі фізіологічних показників. А. Герман вважає, що ожиріння є однією з найважливіших проблем дрібних свійських тварин, яке призводить до численних клінічних наслідків, серед яких – зростання сприйнятливості до цукрового діабету, остеоартриту, респіраторних хвороб та пухлин і, виходячи з цього, робить висновок, що необхідно ще дуже багато зробити для того, щоб зрозуміти значення порушень ліпідного обміну в собак.

Висновки. Таким чином нами було встановлено, що біохімічний аналіз крові - це метод лабораторної діагностики, що дозволяє оцінити якість роботи багатьох внутрішніх органів. Стандартний біохімічний аналіз крові включає визначення ряду показників, що відображають стан білкового, вуглеводного, ліпідного і мінерального обміну, а також активність деяких ключових ферментів сироватки крові. У вітчизняних та зарубіжних джерелах наведені численні публікації, присвячені порушенню обміну ліпідів у дрібних свійських тварин, зокрема в собак і котів. Завдяки чому ми встановили високу інформативність триацилгліцеролів, загального холестеролу, фракцій ліпопротеїнів, поряд з такими тестами, як загальний білок, частка альбумінів, АлАТ, АсАТ, альфа-амілаза, сечовина, креатинін, загальний та прямий білірубін, для діагностики внутрішніх хвороб собак і оцінки ефективності лікувальних заходів. При цьому багато питань, щодо порушень обміну ліпідів у собак та котів потребують подальших поглиблених досліджень.